

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

Галіб Ідріс огли МУРАДЛИ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0006-8877-9371>*

На сьогоднішній день в Національній поліції України значну увагу приділено професійному навчанню поліцейських, що сприймається керівництвом НПУ та МВС, як ключовий чинник формування професійного кадрового складу. За сучасною моделлю співробітників правоохоронного органу навчають як на початкових етапах службової кар'єри, так і протягом всієї їх подальшої трудової діяльності. За рахунок цього забезпечується безперервність набуття та оновлення кваліфікаційних знань та навичок, необхідних для виконання службових обов'язків повно, законно та ефективно.

Підвищення кваліфікації є частиною післядипломної освіти. Законом України «Про вищу освіту» встановлено, що післядипломна освіта – це спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення та оновлення її професійних знань, умінь та навичок або отримання іншої професії, спеціальності на основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду [1]. В статті 75 Закону України «Про національну поліцію» вказано: післядипломна освіта поліцейських складається з: 1) спеціалізації; 2) перепідготовки; 3) підвищення кваліфікації; 4) стажування. Післядипломна освіта поліцейських може здійснюватися безпосередньо в підрозділах поліції або в навчальних закладах, у тому числі на договірних умовах [2].

Варто наголосити, що спеціалізація, перепідготовка та стажування – вузькі за своїм змістом різновиди післядипломної освіти. Кожен з них передбачає формування та підвищення професіоналізму поліцейських за якимось конкретизованим напрямом та наявності спеціальних підстав. В свою чергу, підвищення кваліфікації є найбільш широким та функціональним різновидом післядипломної освіти, який відомий не тільки в сфері службово-трудої діяльності поліції. Відповідно до положень Закону України «Про освіту» підвищення кваліфікації – це набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань [3]. В свою чергу, за Наказом МВС «Про затвердження Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції» від 24.12.2015 №1625 підвищення кваліфікації – це підвищення рівня готовності працівника поліції до виконання її професійних завдань та обов'язків або набуття особою здатності виконувати додаткові завдання та обов'язки шляхом набуття нових знань і вмінь у межах професійної діяльності або галузі знань [4]. Зміст і значення підвищення кваліфікації також неодноразово досліджувалось науковцями.

Наприклад, В.М. Артемова та Ю.С. Іванова визначають підвищення кваліфікації як особливий вид юридичного зв'язку, що виникає на основі двосторонньої угоди, між працівником, який має спеціальність (кваліфікацію), та підприємством з приводу навчання у відповідних організаційно правових формах з метою посилення ефективності професійної праці за рахунок підвищення ступеня підготовленості працівника до виконання обумовленого трудового завдання [5, с.152-153]. В.А Савченко підвищення кваліфікації працівників тлумачить як професійно-технічне навчання працівників, що дає можливість розширювати й поглиблювати раніше здобуті професійні знання, уміння і навички на рівні вимог виробництва чи сфери послуг. Науковець вважає, що однією з форм підвищення кваліфікації персоналу з вищою освітою, що забезпечує безперервність підвищення кваліфікації працівника протягом його трудової діяльності в організації, є систематичне самостійне навчання керівників та фахівців (самоосвіта). Систематичне самостійне навчання керівників і фахівців здійснюється на основі індивідуального плану розвитку чи особистих цілей працівника, що затверджуються його безпосереднім керівником [6]. Л.С. Криворучко вказує про те, що підвищення кваліфікації – це вид навчання, який спрямований на послідовне оволодіння новими знаннями та вдосконалення професійної майстерності, підвищення морально-ділових якостей, вивчення новітніх досягнень науки і техніки, використання позитивного досвіду у роботі [7, с.84;8, с.112].

Так, в статті 75 Закону України «Про національну поліцію» передбачено: поліцейські зобов'язані проходити підвищення кваліфікації за відповідним напрямом службової діяльності: 1) не рідше одного разу на три роки; 2) перед призначенням на керівну посаду, у тому числі вищу керівну посаду, ніж займає. Поліцейські, які не пройшли підвищення кваліфікації відповідно до цієї статті або не виконали відповідну навчальну програму (отримали незадовільні оцінки за її підсумками), не можуть бути призначені на вищі посади. Поліцейські, які не виконали під час проходження підвищення кваліфікації відповідну навчальну програму (отримали незадовільні оцінки за її підсумками), можуть бути знову направлені для проходження підвищення кваліфікації не раніше ніж через рік. Підвищення кваліфікації поліцейських здійснюється у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання за відповідними програмами, погодженими Міністерством внутрішніх справ України. Доповнює положення Закону Наказ МВС від 24.12.2015 №1625 нормами якого встановлено: підвищення кваліфікації працівників поліції здійснюється за такими видами: підвищення кваліфікації за професійними програмами (довгострокове) - проводиться для працівників поліції, яких зараховано до кадрового резерву; короткострокове підвищення кваліфікації (спеціалізовані навчальні курси, тематичні семінари, семінари-практикуми, семінари-тренінги, інші види) [2;4].

У підсумку проведеного дослідження варто наголосити, що особливістю підвищення кваліфікації, як різновиду післядипломної освіти, є те, що даний процес комбінує в собі виховні, навчальні та професіоналізаційні аспекти, тобто, одночасно спрямований як на забезпечення оволодіння працівником новими знаннями в сфері виконуваної ним безпосередньої тру-

дової чи службово-трудової діяльності, так і вдосконалення вже існуючих навичок. Тобто головною метою цього різновиду післядипломної освіти на відміну від інших, є не пристосування працівника до якихось нових умов чи типу діяльності, а якісне відточення вже наявних в нього навиків та актуалізація знань з метою підвищення якості виконання прямих обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Про вищу освіту: закон від 01.07.2014 №1556-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. №37-38. Ст.2716.
2. Про Національну поліцію: закон від 02.07.2015 №580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. №40-41. Ст.379.
3. Про освіту: закон від 05.09.2017 №2145-VIII. Офіційний вісник України. 2017. №78. Ст.2392.
4. Про затвердження Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції: наказ від 24.12.2015 №1625. Офіційний вісник України. 2016. №11. Ст.173.
5. Іванова Ю.С. Поняття професійного навчання працівників: теоретико-правовий аналіз. Право та інновації. 2014. №4(8). С.148-155.
6. Савченко В. А. Розвиток персоналу. Україна: аспекти праці. 2009. № 4. С. 50.
7. Криворучко Л. С. Організація професійної підготовки працівників органів внутрішніх справ до дій в екстремальних умовах: дис... канд. юрид. наук : Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ. 2008. 209 с.
8. Подорожній Є.Ю. Поняття та особливості підвищення кваліфікації працівників Національної поліції України. Харків: Проблеми сучасної поліцейстики. 2022. С.111-114.